

חלוצות האמנות הפמיניסטית: הסיפור של האמניות היהודיות

21900-01

Pioneers of Feminist Art: The Story of the Jewish Artists

מרצה: ד"ר מור פרסיאדו

תאור הקורס:

מראשית שנות השבעים ועד ימינו אנו, פועלות נשים ממוצא יהודי במרכז עולם האמנות הפמיניסטית. הקורס עוסק בנושאים המצטלבים של אמנות פמיניסטית, אמנות נשים ואמנות יהודית ומאיר את תרומתן של אמניות ממוצא יהודי לעולמות האמנות הפמיניסטית ולחברות היהודיות השונות בחמישים השנים האחרונות.

בקורס זה נכיר מבחר של אמניות יהודיות ונבחן את עשייתן לאור תיאוריות פמיניסטיות ומגדריות, חקר האמנות ויהדות זמנינו; נלמד כיצד לקרוא יצירות אמנות לאור ההקשרים החברתיים, התרבותיים והדתיים שבתוכן הן נוצרו ונחמד את תרומתה של האמנות לחשיפת חוויותיהן, סיפוריהן ונקודת מבטן של נשים שהודרו לאורך השנים מההיסטוריה היהודית ומעולם האמנות. דגש נוסף ישים הקורס באופנים המגוונים שבהם האמנות מתערבת במציאות החברתית כדי לתרום לתיקונה.

מהלך השיעורים:

השיעור הוא שיעור אינטרנטי מקוון על אתר ייעודי באתר "קמפוס" ובמהלכו יינתנו:

- הרצאות מצולמות שמשלבות יצירות אמנות וקטעי וידאו וסרטים

- משימות אינטראקטיביות

- קישורים למאמרים, קטעי קריאה, סרטוני וידאו ברשת ואתרים

- פורומים בין תלמידים ובשיתוף המורים

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
	מפגש היכרות בזום והסבר על העבודה באתר		
1	מבוא לאמנות פמיניסטית	נוכלין, לינדה (1971), "למה לא היו אמניות גדולות", המדושה 10, (מאי 2007), עמ' 23-51.	ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר מור פרסיאדו

<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר מור פרסיאדו</p>	<p>Bloom, Lisa E., "Negotiating Jewishness in 1970's" in <i>Jewish Identities in American Feminist Art: Ghosts of Ethnicity</i>, New York and London: Routledge, 2006, pp. 32-55.</p> <p>Levin, Gail, "Beyond the Pale: Jewish Identity, Radical Politics and Feminist Art in the United States," <i>Journal of Modern Jewish Studies</i>, vol. 4 (July 2005), pp. 205-232.</p>	<p>מתקנות עולם: מרים שפירו וג'ודי שיקגו</p>	<p>2</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתו של ד"ר דוד שפרבר</p>	<p>אוריין, אורנה, "<u>אמני(ד)ות בלכלוכן ובטהרתן</u>", בתוך: "תמונת מחזור" עיונים בשיח הווסת בישראל סיקורל, אסתר ענבל ואחרות (עורכות), המכללה האקדמית ספיר: פורום ספיר לדיון ולחקר תרבות, 2017, עמ' 106-136.</p>	<p>חלומות מקווה: האמנות היהודית פמיניסטית של מרל לדרמן יוקלס בארצות הברית בשנות השבעים והשמונים</p>	<p>3</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר מור פרסיאדו</p>	<p>עופר, דליה ולינור ג' וייצמן, "תפקיד המגדר בחקר השואה: הערות בשולי המחקר, "ילקוט מורשת, מס' 67 (1999), עמ' 24-9.</p>	<p>פמיניזם ואמנות שואה עכשווית</p>	<p>4</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר מור פרסיאדו</p>	<p>אנקורי, גנית, "קו ישיר אל המוח", סטודיו 6 (דצמבר 1989), עמ' 14 - 17 .</p>	<p>הגוף הנשי-יהודי באמנות הפמיניסטית</p>	<p>5</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתו של ד"ר דוד שפרבר</p>	<p>שפרבר, דוד, "הבזות: נידה, טומאה וטהרה באמנות יהודית-פמיניסטית, "פרוטוקולאז', בצלאל, המחלקה להיסטוריה ותיאוריה 4 (2012), עמ' 192-225.</p>	<p>אמנות פמיניסטית דתית, 1990-2018</p>	<p>6</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר טל דקל</p>	<p>לומסקי-פדר, עדנה, תמר רפפורט ולידיה גינזבורג, "מבוא: נראות בהגירה - גוף, מבט, ייצוג", בתוך: נראות בהגירה - גוף, מבט, ייצוג, לומסקי-פדר, עדנה ותמר רפפורט (עורכות), ירושלים ובני ברק: מכון ון ליר בירושלים והקיבוץ המאוחד, עמ' 11-39.</p>	<p>נשים והגירה</p>	<p>7</p>
<p>ההרצאות בפרק זה בהנחייתה של ד"ר מור פרסיאדו</p>		<p>סיכום</p>	<p>8</p>

דרישות קדם:

אין דרישות קדם

חובות / דרישות / מטלות**:

כל שיעור מתוך 8 השיעורים של הקורס מלווה בשאלות רב ברירה ובמשימות כתיבה קצרה על האתר. בכל שיעור יש להשלים את כל שאלות רב הברירה ולבחור משימת כתיבה אחת.

משימת הכתיבה בשיעור 8 תעבור למודל מאתר הקורס והיא המשימה המסכמת.

מרכיב הציון הסופי: בבחינה חובה לציין פרונטלי/מקוון

ציון מספרי

20% - השתתפות באתר הקורס

80% - משימת כתיבה מסכמת

ביבליוגרפיה:

מאמרי חובה

אוריין, אורנה, "אמני(ד)ות בכלוכן ובטהרתן", בתוך: "תמונת מחזור" עיונים בשיח הווסת בישראל סיקורל, אסתר ענבל ואחרות (עורכות), המכללה האקדמית ספיר: פורום ספיר לדיון ולחקר תרבות, 2017, עמ' 106-136.

לומסקי-פדר, עדנה, תמר רפפורט ולידיה גינזבורג, "מבוא: נראות בהגירה - גוף, מבט, ייצוג", בתוך: *נראות בהגירה - גוף, מבט, ייצוג, לומסקי-פדר*, עדנה ותמר רפפורט (עורכות), ירושלים ובני ברק: מכון ון ליר בירושלים והקיבוץ המאוחד, עמ' 11-39.

נוכלין, לינדה (1971), "למה לא היו אמניות גדולות", *המדשה*, 10, (מאי 2007), עמ' 23-51.

עופר, דליה ולינור ג' וייצמן, "תפקיד המגדר בחקר השואה: הערות בשולי המחקר", *ילקוט מורשת*, מס' 67 (1999), עמ' 9-24.

קריאה נדרשת נוספת:

אנקורי, גנית, "קו ישיר אל המוח", סטודיו, 6 (דצמבר 1989), עמ' 14 – 17.

שפרבר, דוד, "הבזות: גידה, טומאה וטהרה באמנות יהודית-פמיניסטית", *פרוטוקולאז'*, בצלאל, המחלקה להיסטוריה ותיאוריה 4 (2012), עמ' 192-225.

Bloom, Lisa E., "Negotiating Jewishness in 1970's" in *Jewish Identities in American Feminist Art: Ghosts of Ethnicity*, New York and London: Routledge, 2006, pp. 32-55.

Levin, Gail, "Beyond the Pale: Jewish Identity, Radical Politics and Feminist Art in the United States," *Journal of Modern Jewish Studies*, vol. 4 (July 2005), pp. 205-232.

ביבליוגרפיה מומלצת:

ברנר, טלי, "הפמיניזם הדתי: התחלות וכיוונים", בתוך: *מטרוניטא: אמנות יהודית פמיניסטית*, ליס, דבורה ודוד שפרבר (אוצרים), קטלוג תערוכה, עין חרוד: משכן לאמנות, 2012, עמ' 57-67.

טל, (מ)מוגדרות – נשים, *אמנות והגות פמיניסטית*, תל אביב: הקיבוץ המאוחד/קו אדום לאמנות, 2001.

דקל, טל, *נשים והגירה: אמנות ומגדר בעידן טרנס לאומי*, תל אביב: רסלינג, 2013.

הרטמן, טובה, "כיסוי וגילוי באישה", *דעות*, 17 (2014), עמ' 6-11.

ליס, דבורה ודוד שפרבר (אוצרים), *מטרוניטא: אמנות יהודית פמיניסטית*, קטלוג תערוכה, עין חרוד: משכן לאמנות, 2012.

עופר, דליה, "אימהות בצל השואה", *ילקוט מורשת*, מס' 86 (2009), עמ' 60-39. <http://www.moreshet.org/?CategoryID=195&ArticleID=1396>

פרסיאדו, מור, "אף פעם אל תגידי שאת לא רעבה: דימויים של התמודדות עם רעב בשואה כביטוי לעוני, אידיאולוגיה פמיניסטית וזיכרון בין-דורי ביצירת נשים עכשוויות", *מותד*, 23-22 (2016), 97-110.

שפרבר, דוד (אוצר), *הנשים המפללות לעצמן: תפילת נשים ועולמן התרבותי בראי האמנות היהודית*, ירושלים: אורחות, תשס"ב, 2002.

שפרבר, דוד, *שוליים – אמנות יהודית כפריפריה ישראלית*, רמת גן: אוניברסיטת בר-אילן, 2010, 93-123.

מטרות הקורס / תוצרי הלמידה*:

- הכרת תרומתה הייחודית של האמנות היהודית הפמיניסטית לשדות האמנות בארצות הברית ובישראל
- הכרת היסטוריה יהודית מנקודת מבט מגדרית כפי שהיא משתקפת באמנות
- למידת קריאה של יצירות אמנות לאור ההקשרים החברתיים, התרבותיים והדתיים שבתוכן הן נוצרו
- הכרת תיאוריות ומושגי יסוד בתחום הפמיניזם והאמנות הפמיניסטית
- לימוד ניתוח יצירות אמנות מתוך גישה אינטרדיסציפלינרית: תולדות האמנות, תרבות חזותית, חקר ההתקבלות, פרשנות ותרבות, היסטוריה, חקר יהדות זמננו ותיאוריות פמיניסטיות

- לימוד נושא חתך באמנות יהודית